

Óli Jacobsen

ÚR GÁSADALI TIL NOREGS OG AMERIKA

*Hóast fáir, so hava føroyingar megnað at spreidda seg um allan heimin.
Henda frásøgnin er um lagnur í Gásadali, sum endaðu í USA*

A teimum ættarstevnum, sum eru so vanligar nú á døgum, er ofta luttøku av ættarfólki frá fleiri og fjarum londum. Hesi ættarfólk hava ofta eina áhugaverda søgu, sum tá kann koma fram.

Hetta var eisini galdandi fyri ta ættarstevnu, sum Henriksenættin í Gásadali hevði tann 5. august. Tey hittust fyrst í Miðvági, har tað var myndaframsýning og framløga um ættina. Síðan var farið til Gásadals at síggja upprunan hjá teimum. Um kvøldið var hugnaløta í bygdarhúsinum í Miðvági.

Tey, sum hittust, vóru eftirkomarar hjá Jóannes Henriksen í Gásadali og konu hansara Marin f. Hentze, ættað úr Skopun.

Millum luttakararnar vóru eisini ættarfólk úr Noregi og USA.

Skrivað bók um abban

Ein teirra, Evelyn Henriksen Haglund, hevur skrivað eina bók um abban, Carl, sum fyrst fór til Noregs og seinni til USA. Bókin kallast "All Honour to our Father", "Allur heiður til okkara Faðir". Tað skilst, at "Faðir" her bæði merkir tann jørðiska faðirin og tann himmalska. Bókin er merkt av einum kristnum hugburði hjá ættini.

Í bókini greiðir Carl eisini frá síni egnu søgu úr Føroyum. Tískil fæst her eitt áhugavert ískoyti til hesa ættarsøguna.

Fekk boð um deyða mannin aftan á jarðarferðina

Marin og Jóannes áttu 10 børn. Carl var yngstur. Hann var foddur triggjar vikur eftir, at pápin doyði við sluppini Grace í 1903. Tá ið teir vóru á heimveg undan Íslandi, hendi tað óhapp mikkjalsmessudag, at Jóannes, sum var kokkur, fekk eitt stykkið

Elin og Johannes Henriksen í Gásadali. Ættarstevnan var hjá teirra eftirkomarum.

av krosstrænum í høvdið, meðan teir skiftu klyvara í rokstormi. Jóannes kom so illa til skaða, at hann doyði dagin eftir. Hann varð jarðaður í Vestmanna, og Marin fekk ikki boðini um, at maðurin var deyður, fyrr enn eftir jarðarferðina, tá ið manningin fór til Gásadals at bera henni boðini.

Tá var eingin trygging, men her hendi tað, sum var tað mest vanliga í Føroyum, at tey nærmastu tóku um endan.

Í hesum førinum var tað Jacob Henriksen, nevndur Litli Jákup (1852-1922), beiggi Jóannes. Jákup, sum tá var 55 ár og ógiftur, tók á seg forsyrgjaraábyrgdina, til børnini vóru undankomin.

Skjótt rakti vanlukka aftur hetta heim. Næstýngsti sonurin, Johannes, fekk hálsasjúkuna difteritis og doyði trý ár gamal. Carl fekk eisini sjúkuna, men hann hórði undan.

Beiggin Petur, var 17 ára gamal, tá ið hann datt oman í Sibbasorum í Gásadali tollaksmessudag 1904 og doyði. Hann hevði verið saman við bróðrinum, Jóan Jákupi, og øðrum og arbeitt upp á

eitt neyst. Tá ið teir skuldu heim um hálvgrum fyra tíðina og vóru komnir uppá eina rók, gleið Petur útav og niður á eina aðra rók og fall av henni í havið.

Elias Frederik f. 1893 vaks upp í Vestmanna, men búði ungdomsárinu í Gásadali. Hann var stýrimaður á skipi, sum sigldi til Suður Amerika. Hann gjørdist sjúkur, helst av malaria, og doyði umborð. Hann er grivin í Baltimore í USA í kirkjugarðinum hjá norsku kirkjunu. Hann bleiv bara 29 ára gamal. So sigast kann, at Marin fekk eina harða lagnu.

Við posti í fleiri ættarlið

Í Gásadali búðu um hesa tíðina um 50 fólk. Sambandið við umheimin var fyrst og fremst til gongu. Alt mátti berast, og tað sama var við posti. Víst kom ein lending, men hon kundi bara brúkast í allar besta veðri.

Tann kendasti postmaðurin var sonur Marian og Jóannes, Jacob Andreas, vanliga kallaður Dia. Hann var foddur í 1895 og doyði í 1983.

Dia fór at ganga við posti í

1915, eftir at eldri brøður hansara høvdu virkað fyri at fáa regluligt postsamband til Gásadals.

Fram til 1955, tá ið vegur kom til Biggjar, var gingið allan vegin til Sørvágs, og tá tók hann eisini postin til og úr Bø. Fyrstu tíðina var gingið tvær ferðir um vikuna og seinni triggjar ferðir. Ferðin tók tveir tímar hvønn vegin.

Tá ið Dia fylti 80 ár var skrivað um hann:

Nakað sum sum øll gásadalsfólk og biggjarfólk kunnu takka honum fyri, er tað stóra beinasemi, hann altíð hevur víst, tá ið eitt ella annað, sum vantaði, skuldi verða keypt. Hetta kundi vera matvørur. Hann bar seg aldri undan. Sjálvt tá ið líkindini vóru ring gjørdi hann tænastuna við gleði og fyri einki.

Dia sum altíð hevur verið álítandi maður, vanrøkti aldri postin, sjálvt um tað mangan var útidedyðaveður, og hevur hann røkt poststarvið framúrskarandi væl.

Dia hevði eisini serliga góð evni at hjálpa upp á sjúk kariatúr og ofta vóru boð send eftir honum.

Solberg, sonur Dia (1924-2011)

tók við postinum í 1976. Í 1993 tók systirsonurin, Karl Mikkelsen, við postinum.

Tað lætti nú eitt sindur um gongdina til Gásadal, at tað varð gjørt eitt rekkverk, har tað var brattast og mest vandamikið.

Brøðrasamkoma í Gásadali

Brøðrasamkoman fekk tíðliga í farnu øld fótafesti í Gásadali, Johan Henrik Henriksen, f. 1885, sonur Marina og Jóannes, var ein tann fyrsti í samkomuni.

Um heystið 1909 fór Johan Henrik til Havnar at læra til skipara hjá Jens í Dali. Ein lærari har var Amandus Andreasen úr Noregi, sum í nøkur ár var búsettur í Føroyum. Amandus var trúgvandi maður, og tá ið Johan Hendrik bleiv trúlovaður við dóttir hansara, Onnu, fór Johan Hendrik at ganga somu leiðina.

Várið 1910 tók Johan Henrik skiparapróg og fór til skips við Little Emma, sum hann førði frá 1911 til 1917. Sagt var um hann, at hann var ein sera evnaríkur maður.

Gásadalur sæddur frá Skarðinum